

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ถึงการทำงานของกลุ่มผู้ติดเชื้อที่ทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ภายใต้โครงการศูนย์บริการสุขภาพองค์รวม โดยการวัดผลเชิงปริมาณในกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ที่รับประทานยาต้านไวรัสเอดส์ ในอำเภอสันป่าตอง รวมจำนวนผู้รับประทานยาผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 296 ราย (เมษายน 2548) เป็นผู้ที่เปิดเผยและเป็นสมาชิกเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี 212 ราย และไม่เปิดเผยตัว จำนวน 84 ราย ในช่วงการศึกษา เก็บข้อมูล เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนกรกฎาคม 2548 มีสมาชิกขาดการติดตามเนื่องจากย้ายถิ่นที่อยู่ 1 ราย เสียชีวิต 2 ราย ผู้ศึกษาสามารถเก็บข้อมูลได้จากผู้ที่เปิดเผยและเป็นสมาชิกเครือข่ายได้ทั้งสิ้น 172 ราย (81.13 %) ของจำนวนผู้ติดเชื้อที่เป็นสมาชิก ผลวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอเชิงพรรณนา และรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งออกเป็น ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการติดเชื้อเอชไอวี และการเจ็บป่วยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มฯ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความรู้และวินัยของการรับประทานยาต้าน ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ที่อยู่อาศัย เพศ อายุ และสถานภาพสมรส

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 172)	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย		
ต.ทุ่งสะโตก	23	13.4
ต. ทุ่งค่อม	20	11.6
ต. บ้านแม่	19	11
ต. ยูหว่า	18	10.5
ต. บ้านกลาง	18	10.5
ต. มะขามหลวง	18	10.5
ต. มะขุนหวาน	15	8.7
ต. แม่ก้ำ	13	7.5
ต. สันกลาง	12	7
ต. น้ำบ่อหลวง	10	5.8
ต. ท่าวังพร้าว	6	3.5
เพศ		
หญิง	98	57
ชาย	74	43
อายุ		
≤30 ปี	17	9.9
31 - 40 ปี	98	56.9
41 - 49 ปี	51	29.7
มากกว่า 50 ปี	6	3.5
ค่าเฉลี่ย	38.24	
พิสัย	24-68	

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ที่อยู่อาศัย เพศ อายุ และสถานภาพสมรส (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n =172)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
ม้าย	64	37.2
แต่งงาน	41	23.8
โสด	38	22.1
มีคู่ครอง (ไม่แต่งงาน)	23	13.4
แยกกันอยู่/หย่า	6	3.5

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในตำบลทุ่งสะโตกร้อยละ 13.4 รองลงมาจากตำบล ทุ่งด้อม และบ้านแม่ร้อยละ 11.6 และร้อยละ 11 ตามลำดับ อายุ ต่ำสุดคือ 24-ปี สูงสุด 68-ปี อายุโดยเฉลี่ย 38.24 ปี เป็น เพศหญิงร้อยละ 57 และชายร้อยละ 43 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง เป็นม้ายร้อยละ 37.2 รองลงมา มีคู่ครองแต่งงาน และ โสดร้อยละ 23.8 และร้อยละ 22.1 ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ส่วนบุคคล รายได้ในครอบครัว บุคคลที่ผู้คิดเชื่ออาศัยด้วยในปัจจุบัน

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	132	76.8
มัธยมศึกษา	26	15.1
ไม่ได้เรียนหนังสือ	9	5.2
ปริญญาตรี	4	2.3
ปวช/ปวส.	1	0.6
อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	135	78.5
ค้าขาย	15	8.7
เกษตรกร	6	3.5
แม่บ้าน	6	3.5
ว่างงาน	4	2.4
ธุรกิจส่วนตัว	3	1.7
อื่นๆ	3	1.7
รายได้ส่วนบุคคล (เดือน)		
ต่ำกว่า 500 บาท	22	12.8
500 – 1000 บาท	62	36.1
1001 – 5000 บาท	78	45.3
5001 – 10,000 บาท	10	5.8

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ส่วนบุคคล รายได้ในครอบครัว บุคคลที่ผู้คิดเชื่ออาศัยด้วยในปัจจุบัน (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ
รายได้ครอบครัว (เดือน)		
ต่ำกว่า 2,000 บาท	52	30.2
2001 – 5,000 บาท	87	50.6
5001 – 10,000 บาท	29	16.9
มากกว่า 10,000 บาท	4	2.3
บุคคลที่ผู้คิดเชื่ออาศัยด้วยในปัจจุบัน		
ครอบครัว สามิ/ภรรยา/บุตร	41	23.8
บิดามารดา	40	23.3
บุตร	26	15.1
คนเดียว	15	8.7
คู่ครอง (ไม่แต่งงาน)	10	5.8
ญาติพี่น้อง	9	5.2
อื่นๆ	31	18.1

ตาราง 3 พบว่า การศึกษา ของกลุ่ม ตัวอย่าง มีความรู้ระดับ ประถมศึกษาร้อยละ 76.7 รองลงมา มัธยมศึกษาร้อยละ 15.1 อาชีพส่วนใหญ่ รับจ้างทั่วไปร้อยละ 78.5 รองลงมาค้าขายร้อยละ 8.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ อยู่ที่ 1001- 5000 บาท ต่อรายบุคคลร้อยละ 45.3 รองลงมาอยู่ในระดับ ต่ำกว่า 500- 1000 บาทร้อยละ 36 ส่วนรายได้ครอบครัว อยู่ในระดับ 2001 – 5000 บาทร้อยละ 50.6และ รองลงมา ต่ำกว่า 2000 บาทร้อยละ 30.2 บุคคลที่ผู้คิดเชื่ออาศัยด้วยในปัจจุบัน อาศัยอยู่กับครอบครัวตนเองร้อยละ 23.8 รองลงมา อาศัยอยู่กับบิดา/มารดาร้อยละ 23.3 และบุตรร้อยละ 15.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการติดเชื้อเอชไอวี และ การเจ็บป่วยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในรอบครัว จำนวนผู้รับประทานยาต้านไวรัสในครอบครัว ความต้องการผู้ดูแลหลังการติดเชื้อ บุคคลที่ดูแล ผู้ป่วยในปัจจุบัน และระยะเวลาการติดเชื้อเอชไอวี

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n =172)	ร้อยละ
จำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในครอบครัว		
1 คน	121	70.3
2 คน	33	19.2
มากกว่า 2 คน	18	10.5
จำนวนผู้รับประทานยาต้านไวรัส ในครอบครัว		
1 คน	154	89.5
2 คน	18	10.5
ความต้องการผู้ดูแลหลังการติดเชื้อ		
ไม่ต้องการ	54	31.4
ต้องการ	118	68.6
บุคคลที่ดูแลผู้ป่วยในปัจจุบัน		
คู่ครอง	44	37.3
บิดามารดา	29	24.6
ญาติพี่น้อง	16	13.5
บุตร	15	12.7
บุตรและบิดามารดา	7	5.9
มารดาหรือบิดาผู้เดียว	3	2.6
เพื่อนสนิท	2	1.7
อื่นๆ	2	1.7

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในครอบครัว จำนวนผู้รับประทานยาต้านในครอบครัว ความต้องการผู้ดูแลหลังการติดเชื้อ บุคคลที่ดูแลผู้ป่วยในปัจจุบัน และระยะเวลาการติดเชื้อเอชไอวี (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n =172)	ร้อยละ
ระยะเวลาการติดเชื้อเอชไอวี		
มากกว่า 5 ปี	100	58.1
มากกว่า 2 ปี – 5 ปี	40	23.3
มากกว่า 1 ปี – 2 ปี	16	9.3
6 เดือน – 1ปี	14	8.1
น้อยกว่า 6 เดือน	2	1.2

ตาราง 4 พบว่าจำนวนผู้ติดเชื้อในครอบครัว มีเพียงคนเดียวร้อยละ 70.3 มากกว่า 2 คน ร้อยละ 10.5 ความต้องการผู้ดูแลหลังการติดเชื้อร้อยละ 68.6 และบุคคลที่ดูแลผู้ป่วยในปัจจุบันคือ คู่ครอง และบิดา/มารดา ร้อยละ 37.3 และร้อยละ 24.6 ตามลำดับ ตามลำดับ ของจำนวนผู้ต้องการ บุคคลดูแลหลังการติดเชื้อ ระยะเวลาการติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มตัวอย่างส่วนมากกว่าทราบว่าได้ติดเชื้อเอชไอวี นานกว่า 5 ปีร้อยละ 58.1 รองลงมา 2-5 ปี ร้อยละ 23.3

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ค่า ซีดี 4 ก่อนและหลังการ
รับประทานยาต้านไวรัส (n=172)

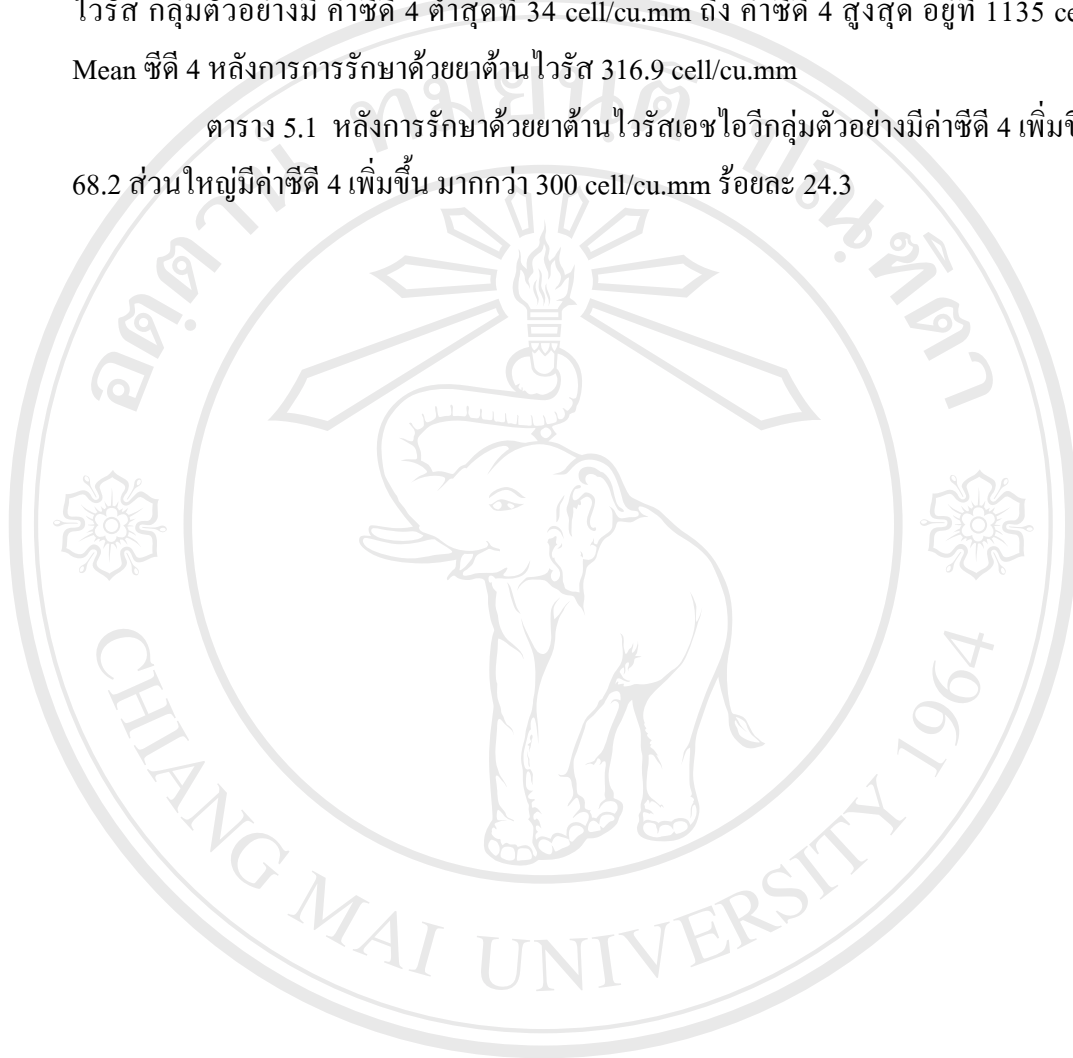
ค่า ซีดี 4	ก่อนการรับประทานยา ต้านไวรัส	ร้อยละ	หลังการรับประทานยา ต้านไวรัส	ร้อยละ
0 – 100	92	53.5	7	4.1
101 – 200	28	16.3	49	28.5
201 – 250	4	2.3	26	15.1
251 – 300	4	2.3	17	9.9
301 – 350	-	-	10	5.8
351 – 400	-	-	10	5.8
มากกว่า 401	-	-	43	25
จำไม่ได้ หรือรอผลตรวจ	44	25.6	10	5.8
ค่าเฉลี่ย =	77.8		316.9	
พิสัย =	0-309		34-1135	

ตาราง 5.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ค่าเปรียบเทียบของซีดี 4 ก่อนและ
หลัง (n=172)

ซีดี 4	จำนวน	ร้อยละ
ลดลง	4	1.2
ไม่เพิ่ม	2	2.4
เพิ่มขึ้น	115	68.2
มากกว่า 0-50	9	7.8
51-100	16	13.9
100-150	25	21.7
151-200	12	10.4
201-250	14	12.2
251-300	11	9.7
มากกว่า 300	28	24.3
จำไม่ได้ หรือรอผลตรวจ	51	28.2

ตาราง 5 พบว่า ค่าซีดี 4 ของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการรับการรักษาด้วยยาต้านไวรัส มีค่าต่ำสุดที่ 0 cell/cu.mm สูงสุดที่ 309 cell/cu.mm Mean = 77.8 cell/cu.mm หลังการรักษาด้วยยาต้านไวรัส กลุ่มตัวอย่างมี ค่าซีดี 4 ต่ำสุดที่ 34 cell/cu.mm ถึง ค่าซีดี 4 สูงสุด อยู่ที่ 1135 cell/cu.mm Mean ซีดี 4 หลังการการรักษาด้วยยาต้านไวรัส 316.9 cell/cu.mm

ตาราง 5.1 หลังการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวีกลุ่มตัวอย่างมีค่าซีดี 4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.2 ส่วนใหญ่มีค่าซีดี 4 เพิ่มขึ้น มากกว่า 300 cell/cu.mm ร้อยละ 24.3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม การเจ็บป่วยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา และระยะเวลาที่นอนโรงพยาบาล

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 172)	ร้อยละ
การเจ็บป่วยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
ไม่มี	137	79.7
มี	35	20.3
ป่วยติดเชื้อมด้วยโรคฉวยโอกาส	9	25.7
อ่อนเพลีย	7	20
ไข้	3	8.6
แพ้ยาค้านไวรัส	1	2.8
อื่นๆ ได้แก่ ปวดศีรษะ ประสาท โรคกระเพาะ มะเร็งเม็ดเลือดขาว หอบหืด และอุบัติเหตุ ฯลฯ	15	42.9
ระยะเวลาที่นอนโรงพยาบาล		
0-3 วัน	16	45.7
4-7 วัน	8	22.9
7- 14 วัน	8	22.9
15-30 วัน	3	8.5
ค่าเฉลี่ย	6.4 วัน	

ตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีเจ็บป่วยในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ร้อยละ 20.3 และป่วยด้วยโรคติดเชื้อมด้วยโรคฉวยโอกาส ร้อยละ 25.7 แพ้ยาค้านไวรัส ร้อยละ 2.8 ไข้ ร้อยละ 8.6 อื่นๆ ได้แก่ ปวดศีรษะ ประสาทโรคกระเพาะ มะเร็งเม็ดเลือดขาว หอบหืด และอุบัติเหตุ ฯลฯ ร้อยละ 42.9 ของผู้ที่มีการเจ็บป่วย โดยเฉลี่ย กลุ่มตัวอย่าง นอนโรงพยาบาล 6.4 วัน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่ม

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระยะเวลาของการเป็นสมาชิกกลุ่ม เหตุผลของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม (n=172)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก		
น้อยกว่า 1 ปี	10	5.8
มากกว่า 1- 3 ปี	87	50.6
มากกว่า 3-5 ปี	39	22.7
มากกว่า 5-10 ปี	35	20.3
มากกว่า 10 ปี	1	0.6
ค่าเฉลี่ย 3.8 ปี		
เหตุผลของการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม*		
ต้องการความรู้ และข่าวสารต่างๆ	75	27.9
ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่างๆ	63	23.4
ต้องการยาต้านไวรัส และความรู้เกี่ยวกับยา	57	21.2
ต้องการเพื่อน ที่เข้าใจ	40	14.9
ต้องการความช่วยเหลือ ด้านการเงิน	32	11.9
ทุนการศึกษาบุตร	9	3.3
เบี้ยยังชีพ	23	8.6
ต้องการที่ปรึกษา	2	0.7

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตาราง 7 กลุ่มตัวอย่าง มีระยะเวลาของการเป็นสมาชิกกลุ่มโดยเฉลี่ย 3.8 ปี โดยระยะเวลา ที่สั้นที่สุดของการเข้ามาเป็นสมาชิกคือ 3 เดือน และมากที่สุด 11 ปี เหตุผลของการเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่ม มีเหตุผลเพื่อ ต้องการความรู้ และข่าวสารต่างๆร้อยละ 27.9 รองลงมาต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ร้อยละ 23.4 และต้องการยาต้านไวรัส และความรู้เรื่องยาต้านไวรัส เอสไอวี ร้อยละ 21.2

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ความรู้ความเข้าใจยาต้านไวรัสก่อนการเข้ากลุ่มฯ วินัยการรับประทานยาต้านไวรัส ก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ
ความรู้ความเข้าใจยาต้านไวรัสก่อนการเข้ากลุ่มฯ		
มาก	22	12.8
ปานกลาง	56	32.5
เข้าใจเล็กน้อย	40	23.3
ไม่เข้าใจ	54	31.4
จำนวนผู้ที่เคยรับประทานยาต้านไวรัสก่อนการเข้ากลุ่ม		
ไม่เคย	134	77.9
เคย	38	22.1
วินัยการรับประทานยาต้านไวรัสก่อนการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มฯ		
ไม่เคยขาดยาเลย		
ไม่เคยขาดยาเลย	13	34.2
ขาดยาน้อยมาก	3	7.9
ขาดยาบางครั้ง/ ผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง บางครั้ง	19	50
ขาดยาบ่อย	3	7.9
วินัยการรับประทานยาต้านไวรัสหลังการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เคยขาดยาเลย		
ไม่เคยขาดยาเลย	132	76.7
ขาดยาน้อยมาก	40	23.3

ตาราง 8 พบว่า ความเข้าใจในเรื่องยาต้านก่อนการเข้าเป็นสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 32.6 รองลงมาไม่มีความเข้าใจ และเข้าใจเพียงเล็กน้อยร้อยละ 31.4 และร้อยละ 23.3 ตามลำดับ สมาชิกเคยรับประทานยาต้านไวรัสก่อนการเข้ากลุ่ม 38 ราย หรือร้อยละ 22.1 และวินัยในการรับประทานยาต้านไวรัสก่อนการเข้ากลุ่ม มีร้อยละ 50 ตอบว่าขาดยาบางครั้ง/ ผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง บางครั้ง รองลงมาไม่มีวินัยดีมากไม่มีการขาดยาร้อยละ 34.2 ของจำนวนผู้ที่เคยรับประทานยามาก่อนการเข้ากลุ่ม วินัยการรับประทานยาต้านหลังการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่เคยขาดยาเลยร้อยละ 76.7

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ได้รับความรู้เรื่องยาต้านต้านไวรัส และการปฏิบัติตัวจากศูนย์ฯ แหล่งความรู้ที่ได้ได้จากใคร

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ
ได้รับความรู้เรื่องยาต้านต้านไวรัสและการปฏิบัติตัว		
จากศูนย์ฯ		
มาก	139	80.8
ปานกลาง	28	16.3
เล็กน้อย	3	1.7
ไม่ได้เลย	2	1.2
แหล่งความรู้ที่ได้ได้จากใคร		
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล	120	69.8
ศึกษาด้วยตนเอง	48	27.9
กลุ่มแกนนำผู้ติดเชื้อเอชไอวี	4	2.3

ตาราง 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้รับความรู้เรื่องยาต้านต้านไวรัสและการปฏิบัติตัวจาก ศูนย์ฯ มาก คิดเป็นร้อยละ 80.8 ปานกลางร้อยละ 16.3 แหล่งความรู้ที่ได้ได้จากเจ้าหน้าที่ของ โรงพยาบาล มากที่สุดร้อยละ 69.8 รองลงมาเป็นการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเองร้อยละ 27.9

ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ประเภทความช่วยเหลือที่ได้รับ จากศูนย์ฯ และประโยชน์จากการเปิดเผยและเข้ากลุ่ม ประโยชน์จากการเยี่ยมบ้าน ประโยชน์จากการได้รับคำปรึกษา

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ
ประเภทความช่วยเหลือที่ได้รับจากศูนย์ฯ		
การรักษาด้วยยาต้านฯและการปฏิบัติที่ถูกต้อง	68	39.6
ความรู้เรื่องโรคและการดูแลตนเอง	49	28.5
การเงิน	35	20.3
ได้เพื่อนที่เข้าใจ	11	6.4
ช่วยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5	2.9
ที่ปรึกษาในปัญหาต่างๆ	3	1.7
ไม่ระบุ	1	0.6
ประโยชน์จากการเปิดเผยและเข้ากลุ่ม		
มีเพื่อนที่เข้าใจและมีกำลังใจดีขึ้น	101	58.7
ดูแลเรื่องความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้าน	47	27.3
ไวรัสเอชไอวีที่ถูกต้อง		
เพื่อนช่วยดูแลในเรื่องของผลข้างเคียงของยา	23	13.4
ไม่ระบุ	1	0.6
ประโยชน์จากการเยี่ยมบ้าน		
มาก	134	77.9
ปานกลาง	36	20.9
เล็กน้อย	1	0.6
ไม่ระบุ	1	0.6

ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ประเภทความช่วยเหลือที่ได้รับ จากศูนย์ฯ และประโยชน์จากการเปิดเผยและเข้ากลุ่ม ประโยชน์จากการเยี่ยมบ้าน ประโยชน์จากการได้รับคำปรึกษา (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ
ประโยชน์จากการได้รับคำปรึกษา		
มาก	138	80.2
ปานกลาง	33	19.2
เล็กน้อย	1	0.6

ตาราง 10 พบว่า ประเภทความช่วยเหลือที่ได้รับจากศูนย์ฯ สมาชิกกลุ่มได้รับความช่วยเหลือ ในเรื่องของ การรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอชไอวีและการปฏิบัติตัว มากสุดร้อยละ 39.5 รองลงมาเป็นเรื่อง ความรู้เรื่องโรคและการดูแลตนเอง และช่วยเหลือด้านการเงินร้อยละ 28.5 และ ร้อยละ 20.3 ตามลำดับ ประโยชน์จากการเปิดเผยและเข้ากลุ่ม คือการมีเพื่อนที่เข้าใจและมีกำลังใจ ดีขึ้นร้อยละ 58.7 รองลงมาได้รับการดูแลเรื่องความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัสเอชไอวีที่ถูกต้องร้อยละ 27.3 ประโยชน์การเยี่ยมบ้าน มากร้อยละ 77.9 ประโยชน์จากการได้รับคำปรึกษา มากร้อยละ 80.2

ตาราง 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ความรู้ของแกนนำ การแสวงหาที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 172)	ร้อยละ
ความรู้ของแกนนำ		
มาก	123	71.5
ปานกลาง	47	27.3
มีเล็กน้อย	2	1.2
การแสวงหาที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหา		
เจ้าหน้าที่โรงพยาบาล	44	25.6
ค้นคว้าด้วยตนเอง	33	19.2
กลุ่ม/เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี	30	17.4
เพื่อนที่ติดเชื้อด้วยกัน	29	16.9
คูครอง	28	16.3
เพื่อนสนิทที่ไม่ติดเชื้อ	2	1.2
ไม่ระบุ	6	3.4

ตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างประเมิน ความรู้ของการแกนนำมีมากเป็นร้อยละ 71.5 การแสวงหาที่ปรึกษาเมื่อตนมีปัญหา จากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ร้อยละ 25.6 ค้นคว้าด้วยตนเอง ร้อยละ 19.2 และจากกลุ่ม/เครือข่ายผู้ติดเชื้อเอชไอวี ร้อยละ 17.4

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความรู้และวินัยของการรับประทานยาต้าน ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ความรู้เกี่ยวกับยาต้านไวรัสเอชไอวี (n=172)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	
	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)
ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาต้านไวรัส		
ข้อที่ถูกต้องเกี่ยวกับยาต้านไวรัสเอชไอวี	168 (97.7)	4 (2.3)
วินัยการรับประทานยาต้านไวรัส ที่ถูกต้อง	96 (55.8)	76 (44.2)
การปฏิบัติเมื่อลืมรับประทานยาต้านไวรัส	39 (22.7)	133 (77.3)
ผลเสียของการรับประทานยาที่ไม่ถูกต้อง	170 (98.2)	2 (1.2)
การดื้อยา	115 (66.9)	57 (33.1)

จากตาราง 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับยาต้านไวรัส คือ เป็นยาที่ควบคุมเชื้อเอชไอวีเท่านั้น จำนวนผู้ที่ตอบถูก คือ 168 ราย หรือร้อยละ 97.7 เรื่องวินัยของการรับประทานยามีผู้ตอบถูก 96 ราย ร้อยละ 55.8 การปฏิบัติที่ถูกต้องเมื่อลืมรับประทานยาต้านไวรัสตอบถูกจำนวน 39 ราย เท่านั้น หรือร้อยละ 22.7 ผลเสียของการรับประทานยาที่ไม่ถูกต้องหรือผิดเวลาบ่อย มีผู้ตอบถูก 170 รายร้อยละ 98.2 และ การดื้อยาตอบถูกร้อยละ 66.9

ตาราง 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ระยะเวลาการรับประทานยาต้านไวรัส สูตรยา ARV ที่รับประทานอยู่ในปัจจุบัน

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 172)	ร้อยละ
ระยะเวลาการรับประทานยาต้านไวรัส		
น้อยกว่า 1 ปี	61	35.5
1- 3 ปี	91	52.9
มากกว่า 3-5 ปี	17	9.9
มากกว่า 5-10 ปี	3	1.7
*สูตรยา ARV ที่รับประทานอยู่ในปัจจุบัน		
สูตร 1 GPO-vir (D4T+3TC+ NVP)	125	72.7
สูตร 2 D4T+3TC+ EFV	13	7.6
**สูตรยา จากโครงการ ATC-1		
สูตร 3 Combid +EFV	10	5.8
สูตร 5 Combid + SQV/RTV	10	5.8
D4T + DDI + SQV/RTV	1	0.6
อื่นๆ	13	7.5
IDV + RTV + EFV	7	53.8
3TC + D4T + RTV + IDV	2	15.4
EMTRICITABINE +	2	15.4
TENOFOVIR + RTV + SQV		
IDV + RTV +AZT + DDI	1	7.7
AZT + 3TC	1	7.7

* สูตรยา ATC -2 (NAPHA) มี 3 สูตร **สูตรยาที่ใช้ในปัจจุบัน โครงการ ATC-1 มี 8 สูตร (ดูภาคผนวก ง)

จากตาราง 13 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาการรับประทานยาต้านไวรัส ในช่วง 1- 3 ปีร้อยละ 52.9 รองลงมาน้อยกว่า 1 ปีร้อยละ 35.5 ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการรับประทานยาต้าน คือ 2.01 ปีรับประทานยาต้านไวรัส สูตร 1 มีร้อยละ 72.7 รองลงมาใช้สูตร 2 มีร้อยละ 7.6 และยังมีผู้รับประทานยาต้านไวรัส จากโครงการ ATC-1 อยู่ คือ สูตร 3 มีร้อยละ 5.8 และ สูตร 5 มีร้อยละ 5.8 นอกจากนี้ มีผู้รับประทานยาในโครงการอื่นๆร้อยละ 7.5

ตาราง 14 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จำนวนผู้ที่เคยรับประทานยาต้านมาก่อนสูตร ปัจจุบันและเหตุผลที่ต้องเปลี่ยนยา ผลจากการเปลี่ยนสูตรยา

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n = 172)	ร้อยละ
จำนวนผู้ที่เคยรับประทานยาต้านมาก่อนสูตรปัจจุบัน		
ไม่เคย	151	87.8
เคย	21	12.2
เหตุผลที่ต้องเปลี่ยนยา		
สิ้นสุดโครงการวิจัย	14	8.1
เปลี่ยนเพราะติดเชื้อโรคฉวยโอกาส	2	1.2
แพ้ยา	2	1.2
ผลข้างเคียงของยา	2	1.2
แพทย์เปลี่ยนสูตรยาเพื่อความเหมาะสม	1	0.6
ผลจากการเปลี่ยนสูตรยา		
แข็งแรงดีขึ้น น้ำหนักเพิ่ม	11	52.4
ปกติเหมือนเดิม	7	33.3
อาการแพ้หายไ้ไป	2	9.5
ปกติ (แต่พบว่าซีดี 4 ลดลง)	1	4.8

จากตาราง 14 พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่เคยรับประทานยาต้านมาก่อนร้อยละ 12.2 เหตุผลต้องเปลี่ยนสูตรยา สิ้นสุดโครงการวิจัยมีร้อยละ 8.1 เปลี่ยนเพราะติดเชื้อโรคฉวยโอกาส ร้อยละ 1.2 มีอาการแพ้ยาร้อยละ 1.2 และเกิดผลข้างเคียงของยาร้อยละ 1.2 และแพทย์เปลี่ยนสูตรยาให้เป็นไปตามมาตรฐานร้อยละ 0.6 ผลจากการเปลี่ยนสูตรยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างแข็งแรงดีขึ้น น้ำหนักเพิ่มร้อยละ 52.4 อาการปกติเหมือนเดิม ร้อยละ 33.3 อาการแพ้หายไ้ไป ร้อยละ 9.5

ตาราง 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม วินัยการรับประทานยาในรอบ 1 สัปดาห์ วินัยการรับประทานยาในรอบ 1 เดือน

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ	ค่าร้อยละ ของวินัย การรับประทานยา ด้าน*
วินัยการรับประทานยาในรอบ 1 สัปดาห์			
ไม่เคยขาดยา	157	91.3	
เคยขาดยา/ผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง	15	8.7	
ขาดยา 1 ครั้ง	3	1.7	
ขาดยา 2 ครั้ง	3	1.7	
รับประทานผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง 1 ครั้ง	7	4.2	
รับประทานผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง 2 ครั้ง	3	1.7	
ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ขาดยาและผิดเวลา			
1 ครั้ง	8	4.7	
2 ครั้ง	7	4.0	
วินัยการรับประทานยาในรอบ 1 เดือน			
ไม่เคยขาดยา	149	86.6	100
เคยขาดยา	23	13.4	
ขาดยา 1 ครั้ง	8	4.7	98
รับประทานผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง 1 ครั้ง	12	7.0	98
รับประทานผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง 2 ครั้ง	4	2.3	96
รับประทานผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง 3 ครั้ง	1	0.6	95
รับประทานผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง 4 ครั้ง	1	0.6	93
ในรอบเดือนที่ผ่านมา ขาดยาและผิดเวลา			
1 ครั้ง	15	8.7	98
2 ครั้ง	5	2.9	96
3 ครั้ง	2	1.2	95
4 ครั้ง	1	0.6	93

*สูตรการคำนวณ ดูภาคผนวก ง

ตาราง 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวินัยการรับประทานยาในรอบ 1 สัปดาห์ มีวินัยดี มี 15 ราย เคยขาดยา/ผิดเวลาเกิน 1 ชั่วโมง หรือร้อยละ 8.7 ในรอบ 1 เดือนมี 1 ราย (ร้อยละ 0.6) มีวินัยต่ำกว่าร้อยละ 95 มีการขาดยามาก 4 ครั้ง ต่อ เดือน ประเมินวินัยการรับประทานยาต้านไวรัส ได้วินัยการรับประทานยาต้านไวรัสเพียงร้อยละ 93

ตาราง 16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เหตุผลการขาดยา/รับประทานยาเกิน 1 ชม

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n=172)	ร้อยละ
เหตุผลการขาดยา/รับประทานยา เกิน 1 ชั่วโมง		
ทำงานเพลิน	9	36
ลืมนำยาไปด้วย	7	28
ลืมนำ	4	16
รับประทานยาแล้วไม่มีแรง (ต้องทำงานกลางคืน)	1	4
ตื่นนอนผิดเวลา	1	4
กลับบ้านผิดเวลา	1	4
ลืมนำเวลา	1	4
ดื่มสุราเมื่อดื่มรับประทานยา	1	4

ตาราง 16 พบว่าเหตุผลการขาดยา/รับประทานยา เกิน 1 ชั่วโมง คือ การทำงานเพลิน ร้อยละ 36 รองลงมาคือ ลืมนำยาติดตัวไปด้วย ร้อยละ 28 และ ลืมร้อยละ 16 และอื่นๆ อีก เช่น ลืมดูเวลา ตื่นผิดเวลา เมาสุรา ฯ เป็นต้น

ตาราง 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม บุคคลที่ช่วยเตือนในการ
รับประทานยาแต่ละครั้ง เทคนิคที่ใช้ในการเตือนให้รับประทานยาตรงเวลาทุกครั้ง

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n= 172)	ร้อยละ
บุคคลที่ช่วยเตือนในการรับประทานยาแต่ละครั้ง		
ตนเอง	101	58.7
คู่ครอง	30	17.4
ลูก	14	8.2
บิดา/มารดา	9	5.2
เพื่อน	1	0.6
บุคคลอื่น	17	9.9
เทคนิคที่ใช้ในการเตือน		
ดูเวลานาฬิกาบ้าน	103	59.9
ตั้งนาฬิกาปลุก	31	18.0
ตั้งเวลามือถือ	14	8.1
ให้บุคคลข้างเคียงเตือน	10	5.8
ดูนาฬิกาข้อมือ	9	5.2
ดูตามรายการโทรทัศน์	1	0.6
ตามมืออาหาร	1	0.6
วางยาใกล้นาฬิกาที่เห็นชัด	1	0.6
ฟังรายการวิทยุ	1	0.6
ตนเองเตือนตน	1	0.6

ตาราง 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เตือนตนเองในการรับประทานยาด้านไวรัสมากที่สุด ร้อย
ละ 58.7 รองลงมา คือ คู่ครอง และบุตรร้อยละ 17.4 และร้อยละ 8.1 ตามลำดับ เทคนิคที่ใช้ในการ
เตือน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีง่ายๆ โดยการดูเวลาจากนาฬิกาแขวนในบ้านร้อยละ 59.9 รองลงมา ตั้ง
นาฬิกาปลุก และ ตั้งเวลามือถือร้อยละ 18 และร้อยละ 8.1 ตามลำดับ